

DEFINIRANJE ISHODA UČENJA

CILJ PROGRAMA USAVRŠAVANJA

Cilj programa usavršavanja opisuje svrhu, odnosno namjeru koja se programom želi postići (npr. usvajanje znanja i stjecanje vještina o određenoj temi). Usmjeren je na sadržaj programa i ukazuje na ono što voditelj/predavač/trener namjerava obuhvatiti programom usavršavanja, stoga predstavlja smjernice za rad.

Okvirni primjer cilja programa „Rukovođenje i upravljanje timovima u sustavu socijalne skrbi“:

Cilj programa usavršavanja je kroz plenarna izlaganja, raspravu i rad na konkretnim primjerima razvijati znanja i usavršavati vještine polaznika za učinkovito vođenje poslovnog tima i upravljanje kroz sve faze njegova razvoja.

ISHODI UČENJA

Ishodi učenja definiraju se kao navodi o onome što će polaznici usavršavanja znati i što će moći učiniti na kraju procesa učenja pojedine tematske cjeline ili čitavog programa. Ishodi učenja služe utvrđivanju očekivanja od aktivnosti učenja, stoga usmjeravaju autora programa u odabiru metoda kao i voditelja/predavača/trenera tijekom samog procesa poučavanja, dok polaznicima razjašnjavaju što se od njih očekuje, što će znati ili moći učiniti nakon aktivnosti učenja.

Ishodi učenja su jasno iskazane tvrdnje napisane od strane autora programa i komunicirane od strane voditelja/predavača/trenera o onome što se od polaznika očekuje, odnosno što će naučiti i/ili biti sposobni pokazati nakon završetka procesa učenja.

Ishode učenja mjerimo navođenjem specifičnih vještina koje će polaznici svladati, odnosno kojima će pokazati usvojenost ili razvoj znanja ili vještina. Opisujemo ih jasnim, određenim i mjerljivim **aktivnim glagolima** koje klasificiramo prema složenosti.

Struktura definiranja ishoda učenja:

1. **Subjekt** - polaznici će moći/ biti sposobni...
2. **Aktivni glagol** - opisuje radnju koja se očekuje od polaznika.
3. **Objekt** - znanje, vještine, vrijednosti koje će polaznici moći/biti sposobni dostići tijekom ili po završetku procesa učenja.

Okvirni primjer ishoda učenja za program „Rukovođenje u upravljanje timovima u sustavu socijalne skrbi“:

Do kraja usavršavanja polaznici će moći:

-definirati proces razvoja tima

-objasniti način praćenja i vrednovanja rada članova tima

-demonstrirati metode motiviranja suradnika u timu

-skicirati nacrt plana profesionalnog razvoja pojedinih članova tima

Proširena struktura ishoda učenja dodatno definira:

1. Uvjete (aktivnosti kojima će se postići ishodi učenja)
2. Kriterije (povezuju ishode učenja s vrednovanjem)

Okvirni primjer proširene strukture definiranja jednog ishoda učenja u programu „Rukovođenje i upravljanje timovima u sustavu socijalne skrbi“:

Do kraja nastavne jedinice polaznici će moći oblikovati i demonstrirati davanje povratne informacije članu tima koja sadrži najmanje jedan pozitivan i jedan razvojni element, te opravdati izbor korištene tehnike davanja povratne informacije.

Mjerljivi rezultati za provjeru navedenog ishoda učenja su: Struktura povratne informacije, traženi elementi, demonstracija unaprijed definiranog feedbacka i jasno obrazloženje izbora tehnike davanja feedbacka.

Način provjere: Igra uloga i refleksija o izboru tehnike.

Jednu od prihvaćenijih klasifikacija ishoda učenja osmislio je američki psiholog Benjamin Samuel Bloom (1913 – 1999) koji je učenje promatrao kao proces tijekom kojega znanja nadograđujemo s ciljem složenijeg razumijevanja. Razvio je klasifikaciju razina ponašanja u procesu učenja od najjednostavnijih prema složenijima, predložio oblikovanje specifičnih ciljeva na temelju kojih je moguće planirati i procijeniti ishode učenja.

Ljudsko ponašanje iako je jedna nedjeljiva cjelina dijelimo u tri područja, stoga Bloomova taksonomija obuhvaća:

- a) **Kognitivno područje:** Učenje radi stjecanja znanja i razvijanja intelektualnih sposobnosti (od prepoznavanja i zapamćivanja do rješavanja složenih problema, vrednovanja i kreacije novog).
- b) **Afektivno područje:** Učenje povezano sa osjećajima, stavovima i vrijednostima i interesima.
- c) **Psihomotoričko područje:** Učenje povezano s akcijama i motoričkim vještinama (od jednostavne radnje do složene koreografije).

Taksonomija je pomoćno sredstvo u preciznom definiranju i klasificiranju ishoda učenja.

U nastavku slijedi prikaz razrade **Kognitivnih razina prema revidiranoj Bloomovoj taksonomiji** iz 2001.:

KOGNITIVNO PODRUČJE

ZAPAMĆIVANJE	RAZUMIJEVANJE	PRIMJENA	ANALIZA	SINTEZA	VREDNOVANJE
Pamćenje i prisjećanje informacija	Shvaćanje- sposobnost organiziranja i uređivanja, razumijevanje onog što je pročitano, gledano ili slušano	Rješavanje problema u novim situacijama primjenom stečenog znanja i pravila	Raščlanjivanje informacija kako bi se utvrdili uzroci i posljedice, izveli dokazi i zaključci	Stvaranje novih ideja, rješenja, reorganiziranje i sintetiziranje novih obrazaca	Kritički odnos prema činjenicama, mogućnost procjene valjanosti ideja i/ili radova
PRIJEDLOZI AKTIVNIH GLAGOLA ZA DEFINIRANJE ISHODA UČENJA NA KOGNITIVNOJ RAZINI:					
Definirati Imenovati Identificirati Iskazati/izreći (definiciju/pravilo/zakon) Ispisati Ispričati Nabrojiti Navesti Označiti Ponoviti Poredati Prepoznati Prisjetiti se Sastaviti spisak Zabilježiti	Dati primjer Diskutirati Grupirati Izdvojiti Izračunati Izraziti (svojim riječima) Izvijestiti Klasificirati Objasniti Opisati Pokazati Predvidjeti Preoblikovati Prepoznati Raspraviti Razlikovati	Demonstrirati, Ilustrirati Interpretirati Intervjuirati Isplanirati, Istražiti Izabrati Izložiti Izračunati Izvesti Koristiti Odabrati Otkriti Poredati Pokazati Prikazati	Analizirati Diferencirati Ispitati Izdvojiti Izračunati Kategorizirati Komentirati Nacrtati Napraviti Povezati Preispitati Procijeniti Proračunati Provjeriti Raščlaniti Raspravljati	Formulirati Generalizirati/uopćavati, Generirati Integrirati Izgraditi Konstruirati Kreirati Normirati Osmisliti Planirati Povezati Predvidjeti Preurediti Pripremiti Razviti	Argumentirati Izabrati opciju Kritički prosuđivati Obraniti stav Ocijeniti Odabrati Odrediti prioritet Opravdati Podržati, poduprijeti, Potvrditi Preispitati Preporučiti Procijeniti Prosuditi Rangirati, Samoprocijeniti

	Razmotriti Sažeti Smjestiti Svrstati	Prilagoditi Primijeniti Riješiti Rukovati Upotrijebiti Vježbati	Riješiti Skicirati Sortirati Suprotstaviti Usporediti Ustanoviti	Sastaviti (prijedlog/rješenje) Složiti Stvoriti Zaključiti	Usporediti Utvrditi Valorizirati, Vrednovati Zaključiti
--	---	--	---	--	---

Primjeri zadataka za vrednovanje usvojenosti ishoda učenja na kognitivnoj razini:

1. **PAMĆENJE:** Navedite tko..., Ispričajte što..., Označite gdje..., Identificirajte kada..., Opišite kako..., Definirajte..., Nabrojite...
2. **RAZUMIJEVANJE:** Objasnite zašto..., Pojasnite razliku..., Objasnite..., Protumačite...
3. **PRIMJENA:** Pojasnite pomoću primjera... (npr. kako zakonsku odredbu primijeniti na djecu bez pratnje?) Poredajte prema važnosti...
4. **ANALIZA:** Usporedite...Koje su posljedice..., Kakva je razlika između... Koje su prednosti i nedostaci...
5. **VREDNOVANJE:** Procijenite koji su kriteriji..., Vrednujte uz pomoć listi za procjenjivanje..., Utvrdite je li (npr. zaključak stručnog tima bio adekvatan?).
6. **KREIRANJE (SINTEZA):**Povežite..., Reorganizirajte..., Uopćite..., Sastavite izvješće o..., Predložite sažetke...

AFEKTIVNO PODRUČJE

Afektivna razina odnosi se na interese, stavove i osjećaje polaznika programa usavršavanja, na njihov odnos prema sadržaju učenja, suradnicima, okolini i društvu kao i na intenzitet prihvatanja nekog stava, stoga se u pravilu **ne vrednuje**.

ZAMJEĆIVANJE FENOMENA	REAGIRANJE NA FENOMEN	ZAUZIMANJE STAVA	SISTEMATIZIRANJE STAVOVA	KARAKTERIZACIJA U SKLADU SA STAVOVIMA
Recepcija, prepoznavanje pojavnosti i emotivnu komponentu interakcije	Odgovor na prepoznato pokazivanjem interesa. Poštovanja, sudjelovanjem u radu, pomaganjem	Procjena vrijednosti prihvatanjem načela u radu, uvažavanjem, opredjeljenjem	Sistematiziranje vrijednosti i ideja uspostava hijerarhije vrijednosti	Stvaranje vlastitog sustava vrijednosti i pokazivanje individualiziranog ponašanja temeljenog na njemu
PRIJEDLOZI AKTIVNIH GLAGOLA ZA DEFINIRANJE ISHODA UČENJA NA AFEKTIVNOJ RAZINI:				
Imenovati Izabrati Opisati Pitati Pokazati Prepoznati Slijediti Upotrijebiti	Izvesti/reći Izvijestiti Napisati Odgovoriti Pokazati Pomoći Pozdraviti Pročitati Raspraviti Složiti se	Dovršiti Izvijestiti Objasniti/opisati Oblikovati Opravdati Potaknuti Pridružiti se Proučiti Razlikovati Započeti	Integrirati Objasniti Obraniti Organizirati Prilagoditi Prirediti Sakupiti Sintetizirati Urediti Usporediti Zastupati	Djelovati Pokazivati Poštovati Potvrditi Predložiti Procijeniti Provjeriti Razlikovati Upotrijebiti Utjecati

PSIHOMOTORIČKO PODRUČJE

Psihomotoričko područje odnosi se prvenstveno od sposobnosti tjelesnog manipuliranja instrumentom ili alatom (aktivnosti mišića i pokreta). U izvornoj klasifikaciji Bloom nije stvorio potkategorije za psihomotornu domenu, stoga se koriste klasifikacije autora; E. Simpson, A. Harrow, R. H. Dave.

IMITACIJA	MANIPULACIJA	PRECIZACIJA	ARTIKULACIJA	NATURALIZACIJA
Promatrati vještinu koju izvodi netko drugi i pokušati ponoviti je.	Izvesti vještinu prema uputama ili napraviti proizvod prema uputama ili uzorku.	Samostalno po propisanim koracima izvesti vještinu ili napraviti proizvod uz ostvarenu točnost i preciznost, sve do razine stručnosti.	Modificirati vještinu ili proizvod da odgovara novim situacijama: kombinirati više vještina skladno i dosljedno.	Izvođenje jedne ili više vještina s lakoćom i automatski bez mentalnog ili fizičkog napora.
PRIJEDLOZI AKTIVNIH GLAGOLA ZA DEFINIRANJE ISHODA UČENJA NA PSIHOMOTORNOJ RAZINI:				
Razlikovati (dodirom) Rastaviti Pričvrstiti Fiksirati Uхватiti Samljeti Rukovati Variti Sastaviti		Pomiješati Operirati Zagrijati Manipulirati Izmijeniti Savinuti Konstruirati Svirati Glumiti		Organizirati Izvoditi (vješto) Dosegnuti Skratiti Skicirati Rastegnutu Napisati Pjevati

Izvori:

[Kako napisati ishode učenja.pdf](#)

[Primjena ishoda učenja - četvrta publikacija iz serije o Europskom kvalifikacijskom okviru \(EQF\).pdf](#)